

PRAVILNIK ZAVODA YPSILON O ZAŠČITI OTROK IN MLADIH

1. člen – Namen in področje uporabe

Vsak otrok in mladostnik ima pravico do brezskrbnega otroštva, brez nasilja, zlorab in izkoriščanj. Politika o zaščiti otrok in mladih Zavoda Ypsilon, v nadaljevanju pravilnik, je obvezujoča za vse zaposlene, zunanje sodelavce, prostovoljce, praktikante, pripravnike, svetovalce, mentorje, predavatelje ter vse druge zunanje pogodbene sodelavce. Namen pravilnika je zagotoviti varstvo otrok, ki so vključeni v programe in projekte, kjer Zavod Ypsilon sodeluje kot organizator ali partner, pred vsemi oblikami nasilja, zlorab in zanemarjanja, tako znotraj kot zunaj organizacije, ter ustvarjati varno okolje, ki spodbuja njihov razvoj in dobrobit.

2. člen – Opredelitev pojmov

Za otroke se štejejo vse osebe, mlajše od osemnajst let, skladno s Konvencijo o otrokovih pravicah in Družinskim zakonikom. Nasilje pojmuje kot: fizično nasilje, ki pomeni povzročanje telesnih bolečin, poškodb ali ogrožanje zdravja otroka; psihično nasilje, kot so zastraševanje, poniževanje, grožnje, izolacija ali druga dejanja, ki posegajo v otrokovo dostojanstvo; spolno zlorabo, ki obsega vsakršno uporabo otroka za spolno dejanje, izkoriščanje, nadlegovanje ali pornografijo; zanemarjanje, to je opustitev dolžne skrbi, s katero je ogrožen otrokovo zdravje, razvoj ali varnost, emocionalno nasilje, ki povzroča čustveno stisko ali razvrednotenje otroka; diskriminacijo in ekonomsko nasilje ter druge oblike zlorab, opredeljene v veljavni zakonodaji. Prepovedano je telesno kaznovanje otrok v kakršni koli obliki.

3. člen – Načela zaščite otrok

Vsi otroci so deležni posebnega varstva in skrbi ter imajo enako pravico do zaščite pred zlorabami in vsemi oblikami nasilja. Vsak posameznik je odgovoren za njihovo dobrobit in varnost, otrokova korist pa je vedno na prvem mestu. Vse dejavnosti in odločitve, ki se tičejo otrok, morajo temeljiti na spoštovanju njihovega dostojanstva, zasebnosti in telesne ter duševne celovitosti. Otroci imajo pravico do sodelovanja in izražanja lastnih mnenj, pri čemer se tehtnost njihovih stališč presoja glede na starost in zrelost. Vsak otrok je edinstveno in dragoceno bitje z lastnimi potrebami in interesi, njegova opolnomočenost in sodelovanje pa imata osrednjo pozicijo v strategijah in programih za skrb in zaščito otrok. Strokovno, usposobljeno osebje mora predložiti potrdilo o nekaznovanosti, Zavod Ypsilon pa se zavezuje k načelu ničelne tolerance do nasilja.

4. člen – Potencialna tveganja

Zavod Ypsilon namenja posebno pozornost potencialnim tveganjem, ki nastajajo ob stikih otrok z neznanimi odraslimi na dogodkih, pri uporabi digitalnih platform in socialnih omrežij, pri dejavnostih brez prisotnosti staršev, pri sodelovanjih, kjer obstaja možnost čustvene stiske otrok. Za vsako aktivnost se lahko izvede ocena tveganja, ki zajema lokacijo, prevoz, partnerje, prenočitve in digitalna tveganja.

Zavod Ypsilon, Latinski trg 6, 1000 Ljubljana, info@ypsilon.si

5. člen – Varna izbira in zaposlitev osebja

Zavod Ypsilon uporablja postopke »safe recruitment«, ki vključujejo javno objavo razpisov z jasnimi zahtevami, pisne prijave kandidatov, pridobitev vsaj dveh referenc, razgovore, obvezno potrdilo o nekaznovanosti in podpis kodeksa vedenja.

6. člen – Sprejemljivo vedenje in smernice delovanja

Vsi, ki so v neposrednem ali posrednem stiku z otroki, morajo pri svojem delu upoštevati psihofizično dobro počutje otrok in njihove temeljne pravice. Otroci imajo pravico do sodelovanja, izražanja in prevzemanja odgovornosti v skladu s svojim psihofizičnim stanjem. Osebe, ki delajo z otroki, morajo delovati zgledno in spoštljivo, aktivnosti pa so načrtovane tako, da zmanjšujejo tveganja za škodo. Pri delu se uporablja pozitiven in nenasilen pristop, podatki otrok pa so zaupni. Pred fotografiranjem, snemanjem ali pridobivanjem osebnih podatkov se pridobi dovoljenje staršev ali skrbnikov, pri čemer morajo fotografije otroke prikazati na spoštljiv način. Pri prevozih in prenočitvah se pridobi pisno soglasje staršev, zagotovijo ustrezen nadzor odraslih, ločeni spalni prostori in nujna zdravstvena dokumentacija. Sodelavci delujejo skladno s Konvencijo o otrokovih pravicah, sume zlorabe ali kršitev pravilnika pa morajo nemudoma prijaviti mentorju ali kontaktni osebi.

7. člen – Nesprejemljivo vedenje

Neenaka, krivična ali pristranska obravnava otrok je strogo prepovedana. Vsakršno fizično, psihično ali spolno nasilje, poniževanje, diskriminacija, manipulacija in uporaba neprimernega jezika je prepovedana. Dopuščanje ali sodelovanje pri vedenju otrok, ki je žaljivo, neprimerno, nezakonito ali ogroža njihovo varnost, je nedopustno. Nalaganje nalog, ki niso skladne z otrokovim razvojem, ali izpostavljanje tveganju, uporaba tehnologije za nadlegovanje ali izkoriščanje ter komuniciranje z otroki preko osebnih profilov na družbenih omrežjih, pošiljanje zasebnih fotografij ali sporočil, je prepovedano. Objavljanje podatkov, fotografij ali posnetkov brez privolitve zakonitega skrbnika ali mentorja je nedopustno.

8. člen – Varstvo osebnih podatkov

Zavod Ypsilon je upravljavalec osebnih podatkov otrok, ki se zbirajo izključno za izvedbo dejavnosti in z izrecnim soglasjem staršev ali skrbnikov. Podatki se hranijo omejen čas in so dostopni samo pooblaščenim osebam. Otroci in starši imajo pravico do vpogleda, popravka ali izbrisa podatkov v skladu z aktualno zakonodajo (trenutno ZVOP-2 in GDPR). Vse evidence se hranijo skladno z načelom najmanjšega obsega podatkov in rokom hrambe, določenim z zakonodajo.

9. člen – Politika fotografiranja in javnih objav

Fotografiranje in snemanje otrok, ki sodelujejo na projektih in dogodkih Zavoda Ypsilon, je dovoljeno le ob pisnem soglasju staršev ali skrbnikov. Soglasje vključuje namen, trajanje, obseg uporabe in pravico do preklica. Prepovedano je objavljanje fotografij z razvidnimi metapodatki, kot so GPS lokacija.

10. člen – Zunanji sodelavci

Zunanji sodelavci (npr. fotografi, snemalci, izvajalci delavnic in drugi pogodbeni izvajalci), ki prihajajo v stik z otroki, morajo:

Zavod Ypsilon, Latinski trg 6, 1000 Ljubljana, info@ypsilon.si

- podpisati izjavo o spoštovanju te politike ali imeti lastno enakovredno politiko,
- predložiti dokazila o nekaznovanosti, kadar je to potrebno,
- biti seznanjeni s pravili varnega vedenja pred začetkom sodelovanja,
- delovati pod nadzorom odgovorne osebe organizacije.

Zunanjim sodelavcem je prepovedano:

- biti sami z otrokom brez nadzora,
- uporabljati osebne naprave za nepooblaščno snemanje,
- kontaktirati otroke izven uradnih kanalov.

11. člen – Usposabljanje osebja

Zavod zagotavlja uvodna in redna usposabljanja zaposlenih, prostovoljcev in sodelavcev o prepoznavanju nasilja, ustreznem odzivanju in pravnih obveznostih prijave suma nasilja. Prisotnost na usposabljanjih se dokumentira z datumi, vsebinami in udeleženci.

12. člen – Pooblaščen osebja za zaščito otrok

Direktor Zavoda Ypsilon je imenovan kot kontaktna oseba za zaščito otrok. V organigramu so jasno opredeljene vloge kontaktne osebe za zaščito otrok, osebe za GDPR in osebe za psihosocialno podporo.

13. člen – Postopki ob prijavih

Vsak sum nasilja ali kršitve pravilnika se takoj prijavi mentorju ali pooblaščen osebju. Zaposleni imajo zakonsko dolžnost, da sum nasilja ali zlorabe prijavijo CSD ali policiji. Prijava se obravnava nemudoma, najpozneje v 24 urah, z možnostjo anonimne prijave. Dokumentacija se vodi ob upoštevanju zaupnosti, mehanizmi prijave pa so prijazni otrokom in vključujejo posebno e-pošto, anonimno škatlo ali obrazce v enostavnem jeziku. Zavod zagotavlja zaščito prijaviteljev pred povračilnimi ukrepi.

14. člen – Zaščitni ukrepi

V primeru ogroženosti otroka se zagotovi takojšnja zaščita, izrečena je začasna prepoved dela z otrokom za osebo, zoper katero se vodi postopek. Starši in pristojni organi so obveščeni, obravnava prijave pa zagotavlja psihosocialno podporo žrtvi.

15. člen – Sodelovanje s partnerji

Vse pogodbe s partnerji vsebujejo klavzulo, da morajo spoštovati to politiko ali imeti lastno enakovredno politiko, pri čemer zagotavljajo, da njihovo osebje predloži ustrezna potrdila in soglasja.

16. člen – Spremljanje in evalvacija

Zavod pripravlja letno poročilo o izvajanju politike, ki vključuje usposabljanja, število prijav in ukrepe. Otroci in starši sodelujejo pri pregledu politike, vključno z otrokom prijazno verzijo.

Politika o zaščiti otrok se redno pregleduje najmanj enkrat letno ter ob pomembnih spremembah zakonodaje, organizacije ali tveganj.

Ob vsaki posodobitvi pravilnika se:

YPSILON

Zavod Ypsilon, Latinski trg 6, 1000 Ljubljana, info@ypsilon.si

- izvede dodatno usposabljanje za vse zaposlene, prostovoljce in zunanje sodelavce,
- posodobitve dokumentirajo z datumom spremembe,
- zagotovi, da so vse vključene osebe seznanjene z novimi določbami.

17. člen – Sankcije

Vsaka kršitev pravilnika se obravnava kot hujša kršitev in lahko pomeni prenehanje sodelovanja ter prijavo pristojnim organom.

18. člen – Javna dostopnost

Politika o zaščiti otrok in mladih Zavoda Ypsilon je javno objavljena na spletni strani zavoda in je dostopna vsem otrokom, staršem, zaposlenim in zunanjim sodelavcem.

19. člen – Veljavnost

Ta pravilnik začne veljati ob sprejemu splošnega akta.

Ljubljana, 13. 4. 2026

Direktor:

Rok Požun